

طرح درس

۱. عنوان درس: باستان شناسی دوره سلوکی (عصر یونانی مآبی) (۲ واحد)

۲. منابع

- آریان، (۱۳۸۸)، لشکرکشی اسکندر، ترجمه انگلیسی اوبری دو سلینکورت، بازنگری و حواشی همیلتون جی. آر، ترجمه محسن خادم، تهران: مرکز نشر دانشگاهی

- ابراهیمی فرشید، (۱۳۸۷)، اسکندر مقدونی به روایت متن های پهلوی، در آمدی بر ریشه شناسی اسکندر نامه های پارسی و تضاد آنها با ادبیات پارسی میانه، تهران، ابریشمی فر.

- استالپر متیو و، (۱۳۸۸)، درباره جنبه هایی از تداوم میان متون قانونی بابلیه هخامنشی و بابلیه هلنیستی، در تاریخ هخامنشیان، جلد هشتم (تداوم و تغییر)، ویراستاران هلن سانسسی وردنبورخ، آملی کورت و مارگارت کول روت، ترجمه مرتضی ثاقب فر، تهران، انتشارات توس، صص ۴۹۱-۵۲۰.

- بدیع امیر مهدی، (۱۳۶۴)، یونانیان و بربرها (روی دیگر تاریخ)، ترجمه قاسم صنعوی، جلد ششم، دفتر اول و چهارم، تهران، انتشارات توس.

- برنارد پل، (۱۳۷۵)، سلوکی ها در آسیای مرکزی، در مجموعه مقالات تاریخ و تمدنهای آسیای مرکزی، بخش دوم از ج ۱، ترجمه صادق ملک شه میرزادی، تهران، انتشارات وزارت خارجه.

- رهبر مهدی و سجاد علی بیگی، (۱۳۹۰)، گزارش پژوهش های باستان شناختی به منظور مکان یابی معبد لائودیسه در نهاوند، مجله پیام باستان شناس، سال ۸، شماره ۱۵، صص ۱۶۰-۱۳۳.

- *Canepa. M. P. (2010), Achaemenid and Seleucid Royal Funerary Practices and Middle Iranian Kingship, In. Commutatio et Contentio (Studies in the Late Roman, Sasanian, and Early Islamic Near East), In Memory of Zeev Rubin, Edited by Henning Born and Josef Wischofer, Wellem Verlag, Dusseldorf, pp. 1-21.*

- *Center and Periphery in the Hellenistic World, Edited by Per Bilde, Troels Engberg-Pedersen, Lise Hannestad, Jan Zahle, and Klavs Randsborg, Aarhus University Press, Vol IV, 1993.*

- *Religious and Religion Practice in the Selucid Kingdom, Edited by Per Bilde, Troels Engberg-Pedersen, Lise Hannestad, Jan Zahle, and Klavs Randsborg, Aarhus University Press, Vol I, 1990.*

- *Hellenistic Palaces Tradition and Renewal, By Inge Nielsen, Lise Hannestad, Jan Zahle, and Klavs Randsborg, Aarhus University Press, Vol V, 1994.*

- *Grainger. J. D, Seleukos Nikator: Constructing a Hellenistic Kingdom, London, Routledge, 1990.*

- *Briant, P. (1990). 'The Seleucid kingdom, the Achaemenid empire and the history of the Near East in the first millennium bc', in Religion and Religious Practice in the Seleucid Kingdom, ed. P. Bilde et al. Aarhus: 40-65.*

- *Houghton, A. and K. Lorber (2002). Seleucid Coins, a Comprehensive Catalogue. New York.*

- *Houghton, A. and K. Lorber, O. Hoover (2008). Seleucid Coins, a Comprehensive Catalogue. New York.*

- *Sachs, A. and H. Hunger (1989). Astronomical Diaries and Related Texts from Babylonia, vol. ii: Diaries from 261 bc to 165 bc. Vienna.*

۳. **اهداف:** بخشی کوتاهی از دوران تاریخی ایران فرهنگی، متعلق به عصر سیطره سلوکیان یا عصر یونانی مآبی (عصر هلنیستی) است که در اثر یورش ویرانگر سردار مقدونی - اسکندر - به مشرق زمین شکل گرفته است. اسکندر با ورود خود به مشرق زمین موجی از فرهنگ و جهان بینی هلنی را به همراه آورد. این یورش نظامی - فرهنگی، جهان بینی و فرهنگ مشرق زمین را تحت تأثیر خود قرار داد. با مرگ اسکندر و جانشینی سلوکیان در مشرق زمین، آنها به عنوان حافظ و قوام دهنده فرهنگ هلنیستی عمل کردند. سلوکیان در خلال حکومت نه چندان طولانی خود قصد داشتند جوهر وجودی هلنیسم را به گونه ای در پیکره فرهنگی ملل شرقی تزریق کنند که نشانه های درون و برون مایه ای آن را به صورت بارز تا اواخر دوران اشکانی و به صورت ناملموس در دیگر دوران تاریخی می توان مشاهده کرد.

هدف اصلی این درس معرفی و آموزش باستان شناسی دوره سلوکی (شواهد باستان شناختی، منابع تاریخی و فعالیت های باستان شناختی) به دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد است.

۴. **پیش نیازها:** * باستان شناسی هخامنشی، بین النهرین دوران تاریخی

۵. **شیوه محاسبه نمره:** مدیریت پروژه های کلاسی مرتبط با محورهای درس

مصطفی ده پهلوان

استاد درس

تقویم آموزشی درس باستان شناسی دوره سلوکی (عصر یونانی مآبی)

عنوان بحث	هفته/جلسه
تعریف باستان شناسی سلوکی و رویکردهای نظری باستان شناسی دوره سلوکی.	اول
چگونگی برآمدن اسکندر، شرح لشکرکشی، اقدامات سیاسی و فرهنگی، شخصیت اسکندر به روایت منابع تاریخی و ارزیابی آشفتهگی منابع مذکور	دوم
چگونگی برآمدن اسکندر، شرح لشکرکشی، اقدامات سیاسی و فرهنگی، شخصیت اسکندر به روایت منابع تاریخی و ارزیابی آشفتهگی منابع مذکور	سوم
چگونگی روی کار آمدن سلوکیان، اقدامات سیاسی و فرهنگی	چهارم
آشنایی با شهرهای مهم دوره سلوکی (ابهامات و محدودیت های باستان شناختی در درک ساختار شهرهای دوره سلوکی	پنجم
آشنایی با شهرهای مهم دوره سلوکی (ابهامات و محدودیت های باستان شناختی در درک ساختار شهرهای دوره سلوکی	ششم
آشنایی با شهرهای مهم دوره سلوکی (ابهامات و محدودیت های باستان شناختی در درک ساختار شهرهای دوره سلوکی	هفتم
باستان شناختی شهر بی پارس همزمان با دوره سلوکی	هشتم
باستان شناختی شهر بی پارس همزمان با دوره سلوکی	نهم
باستان شناختی حکومت محلی یونانی - بلخی	دهم
باستان شناختی حکومت محلی یونانی - بلخی	یازدهم
ساختار اقتصادی دوره سلوکی با تکیه بر مهرشناسی، سکه شناسی و منابع نوشتاری (۳ جلسه)	دوازدهم
ساختار اقتصادی دوره سلوکی با تکیه بر مهرشناسی، سکه شناسی و منابع نوشتاری (۳ جلسه)	سیزدهم
شرایط سیاسی و اقتصادی سواحل شرقی مدیترانه همزمان با دوره سلوکی	چهاردهم
شرایط سیاسی و اقتصادی سواحل شرقی مدیترانه همزمان با دوره سلوکی	پانزدهم
تحولات سیاسی شرق و غرب در سال های پایانی حکومت سلوکیان.	شانزدهم